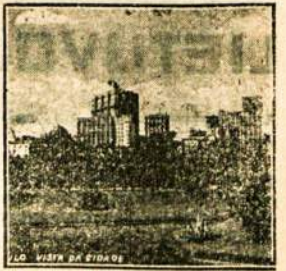

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevicius

7-ti METAI.

SÃO PAULO, 1935 m. Balandžio - Abril mėn. 6 d.

NR. 14 (326)

Apie mokyklas ir mokytojus.

Mes šioje vietoje jau nebe pirmą kartą svarstome mūsų mokyklų São Paulo reikala. Dažnai šituo klausimu kalbame dėl suprantamų priežasčių: savos mokyklos darnus darbas ir pasiekti rezultatai yra mūsų lietuviškumo laidas ateičiai.

Tiesioginis mokyklos uždavinys yra priaukščios kortos švietimas, lietuvių vaikuose savos kultūros skiepijimas.

Dėl šito darbo mes negalime nima nuoti, nes vaikų mokslinimas yra pavestas prityrusiems šio srity darbininkams.

Visiems turi būti aišku kad lygiai greita su vaiku išmokslinimu elna dar didesnės svarbos jų auklėjimas, būdo lavinimas.

Vaikų auklėjimui panaudojama daug ir įvairių būdų, sulig esamomis sąlygomis, arba dažniausia — sulig tuo kytojo pasirinktu metodu.

Ir mūsų mokyklose prieš metus laiko vienas mokytojų pasirinko labai gražų ir populiarų vaikų auklėjimo būdą, skiepidamas skautybės idėjas. Tą pačią mintį jis buvo ir kitėm dviem kolegoms pasiūlęs, net pasiūlęs savo darbą padėti organizuoti skautų skaites.

Tačiau... visuomenė nesulaukė skautų nei Villa Anastacio, nei Mokoje Kyla klausimas: kodėl?

Ir antras klausimas prie šito deri nusi: kodėl Vysk. Valandžiaus mokyklos skautai nebuvo tinkamai paruošti kad ir savos bažnyčios pamatus šventinant kovo 24 d.?

Apie kitus ir kalbėti nebetenka, nes mokytojai, turbūt, nebesugeba savo esminių pareigų skirti nuo pašaliniių dalykų, nes kitokio atsakymo negali su galvoti, nebent tegalėtum pristesti jiems nerandumą.

Gįždami prie paties iškelto klausimo gvidenimo mes turime primygtinai užakcentuoti, kad patys mokyklos įkurimas viename ar kitame priemestje turėtų teikti mūsų žmones, ypač pagėjusį, palaiką jaunimui prie kultūrinio darbo.

Dėl gyvenimas visai ką kita rodo. Kai mūsų mokyklos tebevargo svetimo se pastogėse; kai reikėjo mokėti svetimienis nuomą už paties patalpas, kurios veik visai netinkamos buvo organizaciniam darbiui, tuomet tie patys mokytojai rodė daugiau iniciatyvos.

Kartą perėjom į savus namus, kurie pritaikyti platesniam, negu mokyklos uždaviniai siekia, veikimui, tuomet kai kurie mokytojai pradėjo giedoti „leiduotivių giesmes“, kad esą nleko nebegali su pasivyti, kad net žmonijai nebėsa! Tokiomis atmainoms, žinoma, nie kas negali patikti. Vienu mum tėra aišku, kad kai kurie mokytojai stačiai

apsnūdo, apsilėjo, arba dirba ne savo darbus. O taip neturėtų būti, juoba kad kiekviena diena apleista ir praleista dirba destruktivių darbą prieš pačią mokyklą.

Štai, andai vienas mokytojų net per laikraštį skundžiasi tėvų nerūpes tingumu, apsilėidimu ir t.t.

Turbūt ans mokytojas nē pats ne supranta, kad tokiu „pasiguodimu“ sau pasirašė „testimonium paupertatis“.

Jeigu mūsų mokyklų Tėvų Komitetai sakoma yra apsilėidę, tai mokytojai ne tikėtai pravartū bet ir privalo patirti, kodėl apsilėidę, kodėl nesilanko į posėdžius ar kitu būdu nepadeda mokyklos uždavinius plėsti.

Jei mes paklaustume mūsų mokytojus, ar jie lankosi asmeniškai pas apsilėidusius vaikų tėvus, tektų gal jiems labai nurausti, nes vargu katras tą pareigą yra atlikę.

Tą patį reiktų pasakyti ir dėl jau nimo burimo apie mokyklą. Kai patys žmonės neateina, reikia kad mokytojai pas juos eitų, kad mokėtų ir sugebėtų neveiklius patraukti prie savės ir juos padaryti veiklais. Reikia pagalios, mokytojam pasidaryti švietėjais — apasū talais, reikia vaikščioti nuo erčijos iki grėčiai, kai kitokių būdų neturi paska tinti žmones prie visiems reikalingo ir būtino kultūros darbo.

Laikas jau ir patiems mokytojams pasidaryti lėvadas, kad darbe nesisekimas ne dėl vienų prafataliųjų kaltės es ti, kad reikia ir save pačius gerokai pakontroliuoti.

Su dabar esama mokyklose darbo pažanga negalima sutikti, nes mokykla vietoje stovėti negali: ji turi kaskart daryti žingsnį pirmyn.

Kai mokykloje laukiomas pažangos nebesimato, reikia dėti visas pastangas praleistą laiką pasivyti.

Mes ir šį kartą prasitarom tik ben drais sumetimais, nei vieno mokytojo neišvardydami, nes iš visų lygiai tebelankiame pasireiškiant darbo iniciatyvos mūsų apleistuose dirvonuose.

Kai ir šitos mintys pasiliks tik „tyrnoše žaukiančio“ balsu, teks ir ki tokias išvadas pasidaryti.

Taip pat vaikų tėvas.

**SKELBKITES
TIK „LIETUVY“**

14 tūkstančių Lietuvos žemės ūkio darbininkų gauna darbo Latvijoje.

Latvijos žemės ūkio centralinės sąjungos specialus delegatas Štarsas pradėjo derybas su atitinkamomis Lietuvos įstaigomis dėl Lietuvos žemės ūkio darbininkų pakvietimo į Latviją. Minėta sąjunga žada šiais metais darbu Latvijoje aprūpinti 14 tūkstančių Lietuvos žemės ūkio darbininkų. Darbininkai vyrai gaus be buto pilno išlaikymo ir ke-

linės ten ir atgal po 23 latus, o moterys po 18 latų mėnesiui. Kiekvienas darbininkas darbo gaus 6 mėnesiams. Lig šiol ši sąjunga reikalingus žemės ūkio darbininkus kviesdavosi iš Lenkijos.

Visi minėtos sąjungos pakviesti žemės ūkio darbininkai galės laisvai suvo uždirbtus pinigus iš Latvijos išsivežti.

Su Kuriais Kraštais Lietuva prekiauja.

Šiuo metu Lietuvos ekonominiai santykiai su atskiromis valstybėmis labai pasikeitė. Prieš keletą metų Lietuva turėjo plačius prekybinius santykius su Vokietija. Tada Lietuvos importo ir eksporto daugiau kaip 50% tekdavo Vokietijai. Dėl susidarėjusios padėties Klaipėdos krašte vokiečiai prieš Lietuvą ekonominį karą pradėjo: ėmė smulkiai varžyti Lietuvos prekių įvežimą, net tranzitą per Vokietiją, tuo norėdama Lietuvą priversti nusileisti politi-

niais klausimais. Lietuva irgi susiaurino vokiškų prekių įvežimą.

Dabar Lietuva daugiausiai prekiauja su Anglija, Sovietų Rusija, Latvija, Prancūzija, Belgija, Olandija, Danija, Italija, Švedija, Šveicarija, Austrija, Čekoslovakija ir mažiau su kitomis valstybėmis. Su šiomis valstybėmis Lietuvos prekybinius santykius stengiasi išplėsti.

Tbs.

Kiek Mokyklų Klaipėdos Krašte.

Šiuo metu visame Klaipėdos krašte yra 265 mokyklos su 574 mokytojais ir 21.048 mokiniais. Iš jų pradžios mokyklų 235 su 17.600 mokinių ir 416 mokytojų. Lietuvių mokytojų draugija dabar išlaiko 13 mokyklų su 20 mokytojų ir 715 mokinių. Krašte yra 9 vidurinės mokyklos su 54 mokytojais ir 1300 mokiniu. Į šį skaičių įeina Šilutės ir Pagėgių lietuvių mokyklų draugijos išlaikomos progimnazijos, kuriose mokosi 428 mokiniai ir dirba 17 mokytojų.

Pereitais metais, kai M. Reizgio direktorija pertvarkė visas krašto mokyklas, privatiškos lietuvių mokyklos buvo sujungtos su vietos mokyklomis. Krašte valdžios išlaikomomis. Tose mokyklose kur nebuvo lietuvių kalbos mokytojų, buvo paskirti nauji lietuviškai neblogai mokantieji mokytojai. Jie vaikus moko ir lietuvių kalbos.

Tsb.

Š. m. gegužės 4 d., šeštadienį, Dr. Jono Basanavičiaus vardu rūnu salėje r. Camacan, 117.

V. Anastacio

Geriausių São Paulo dainos ir dramos profesorių L. Ivanovo ir T. Profetti mokinius.

P. TELESFORAS MAZEIKA.

stato pirmą KONCERTA

Programoje bus išpildyta Čaikovskio, Rubinsteinio, Gunov, Meyerbeer, Verdi ir kitų, klasiniai dalykai ir keletas žymesnių lietuvių kompozitorių liandės dainų. Po meninės dalies kokiai.

Koncerto pradžia 8 val. vakaro.

Įėjimas tik su pakvietimais, kuriuos prašoma pasirūpinti iš anksto.
RENGEJAS.

LIETUVOJE

Atidaryti aukštieji generalinio štabo kursai.

Kovo 1 d. Kaune buvo iškilmingai atidaryti aukštieji gen. štabo kariūnų kursai. Ta proga kalbą pasakė Resp. Prezidentas p. Smetona. Be to, sveikinimo žodį tarė Krašto Aps. Minis teris gen. Šniūskta ir Unto rekt. prof. M. Roemeris. Kursai buvo atidaryti Kariuomenės vado gen. št. pulk. Raštikiū kalba.

Šie kursai bus kaip ir Karo Akademija. Šalimais su jais taip pat atidaryti aukštieji intendantu kursai. Krašto gynimui ir saugumui turi didelės reikšmės.

Ir Gustavas Adolfas eitų ginti Klajpėdos.

Švedų rašytojas išleido knyga apie švedų santykius su vokiečiais. Autorius, pasipiktinęs Vokietijos nacionalistų užmačiomis, ragina švedus nutraukti savo bičiulystės santykius su vokiečiais ir pasipriešinti naujosios Vokietijos siekimams. Švedai, esą, neturi netiko bendro turėti su šių dienų germanais ir turi vadintis ne germanų, bet gotų kilmės tauta. Vokiečiai siekia pagrobti Klaipėdą, rašo toliau autorius, o švedų interesas, kad Klaipėda liktų Lietuvos žinioje. Vokietija neturi jokios teisės siekti Klaipėdos krašto, nes jis lietuvų gyvenamas. Pats Gustavas Adolfas (švedų karalius), jei dabar gyventų, eitų ginti Lietuvos teisių Klaipėdoje, kurias šiandien palaiko visa Europa. Vokietija turi aiškiai žinoti, baigia savo knygelę Söderbergas, kad Lietuva nėra viena savo teisių sarvygoje.

Nauja rinka kiaušėms.

Jau ilgesni laiką „Maistas“ vedė derybas su Sov. Rusija praplešti prekybos santykiams. Dabar jau patvirtintu susitarimu Sov. Rusija perka Lietuvoje lašininę ir bekoningų kiau-

šų viso už 10 mil. litų. Be to, už 2 mil. lt. dar busią nupirkta kitų prekių, kaip tai dobilų ir kitų sėklų. Šioji prekyba busi-nti įvykdyta 1935 m., nusta-tant kiek kurį mėnesį iš Lietuvos kiaušų nupirkta. Daugiausia busiančios eksportuojamos gyvos kiaušės. Lietuvai busią mokama dalis pinigais, o didžiausia dalis prekiomis—trašomis, benzinu, ūkio mašinomis, cementu, akm. anglimis ir kt.

Turtinomis žiniomis „Maistas“ pir-miausia išvežtų nupirktais kiaušų atsargas, kurių nemaža turi, o paskiau bus superkamos kiaušės iš ūkininkų.

„Maistas“ praneša, kad davė parė-dymą visiems agentams supirkinėti lašininės kaulės visuose supirkinėjimo punktuose.

„Maistas“ pirkė visas tinkamai atpenetas lašininės kaulės, šveriančias daugiau 150 klgr. Už gyvo svorio cent-nerį mokės po 35 litus. Numatoma, kad šis supirkinėjimas bus vykdomas per visą pavasario laikotarpį.

Lietuvos studentų choras dainavo Rygoje.

Kovo 2, 3 ir 4 d. pas latvius į svečius buvo nuvažiavęs Vytauto D. Universiteto studentų choras. Chorus priėmė ir pasveikino Rygos univer-siteto rektorius, paskui Latvijos prezi-dentas Kvisis. Jie mūsų chorą įsvei-kinio, o choras jiems padainavo. Paskiau universitete įvyko didelis lietuvių kū dainų koncertas. Dainų pasiklausy-ti atvyko daug aukštų Latvijos žmonių. Latviai mūsų dainomis susižavėjo. Chorisai prieš išvykdamai paserbė krituosius dėl nepriklausomybės latvių karius. Chorus buvo įteikta dovanų.

Lietuvoje kasmet sumedžiojama iki 400.000 kiškių.

Statistikos žiniomis. Lietuvoje kas met sumedžiojama apie 300.000—400.000 kiškių. Kiškių kailių per metus eks-portuojama apie 15.000 kilogramų. Medžiotojų apskaičiavimu, tik apie treč-dalis sumedžiotų Lietuvoje žvėrių kailių eksportuojama, o du trečdaliai lie-ka krašte.

Lapų, kiaušinių, šėškų, ūdrių, vove-rių ir kitų laukinių žvėrelių kailių kas-met išvežama apie 4 tūkstančius kilo-gramų.

Kiek vokiečiai išvežė ir sudegino turto.

Vokiečiai okupavę Lietuvą stengė-si kuodaugiau išvežti į savo „mater-landą“ miško, gyvulių, vilių, kailių, visokių maisto produktų. Ir jie vogė, plėšė, vežė ką tik galėjo. Jie išvežė 421 bažnyčios varpų 3.000.000 aukso rublių vertės, nes vidutiniškai, aukštos dvasiškijs žiniomis kiekvienas varpas kaštavo 8.000 rublių. Sudegino ar nie-kais pavertė 39 bažnyčias, 18-jų išpė-šė. Atatinkamų įstaigų tvirtinimu vo-kiečiai išvežė už 85.000.000 aukso rub-lių miško, už tiek pat sviesto, kiaušinių, kiaušelių ir paukštienos. Be to jie nuėmė kai kur keturius derlius rugių, kviečių, avių ir dobilų kas sudaro žy-miai daugiau negu miškas.

Kiek iš viso vokiečiai sudegino tro-bešų sunku pasakyti. Tačiau turimo-mis žiniomis vienama tik Šiaulių apsk-ritį sudeginta 382 ūkiniai ir 1102 kai-muos ir miestelinius gyvenamųjų namų. Šis turtes taip pat siekia fimtus milijou-nų.

Ką vokiečiai tam tikra sutartim-vėliau Lietuvai neva gražins, tai tik laišas jūroje. Jie dar daug mums sko-linai, labai mus nuskriaudė.

Nemuno krante rado mamonto kaulus.

Kauno savivaldybės darbininkai, kasdami ties Marva kelią į Marvelę, 40 metrų aukštumo, Nemuno krantų šlaite, 12 metrų gilumoje, mėlyno slyno sluoksnyje rado didelius kaulus. Many-dami, kad tai yra akmenys, sumetė su žemėmis ir išpylė, kur pila kasamas žė-mes. Tik vieną kaulą p. Ramanauskas, susidomėjęs, atnešė Archeologijos komi-sijai, kur paaiškėjo, kad tai yra kaulai mamonto, didžulio, dramblių veis-lės gyvulio, gyvenusio ledynų laikotar-py. Archeologinė komisija susirūpinu-si atra-ti visus iškastus mamonto (ar mamuto) kaulus.

— Marijampolės cukraus fabriko sudegė cukraus už apie 1 mil. 200 tūkst. litų ir sandelio pagadinimai — apie 200 tūkst. litų. Viskas buvo apdraus-ta, taip kad cukraus fabrikas nuosto-lių neturėjo, nes juos atlygino apdrau-dimo įstaigos.

— Ministerių kabinetas priėmė kainų priežiūros įstatymą, pagal kurį bus paskirtas kainoms reguliuoti komi-saras. Nes dabar kai kur yra dirbtinai pakeliamos kainos.

— Nuo kovo 1 dienos Lietuvoje papigintas geležinkelio tarifas 20 — 30%.

— Iš Lietuvos išvykę Palestincų žydai ruošiasi Tel Avive įsteigti užsienio Lietuviams remti dr-jos skyrių ir per jį populierinti Lietuvos vardą ir platinti šios draugijos narių rėmėjų bi-lietus.

— Lietuvos žurnalistų sąjunga iš-leido pirmąjį savo metraštį, kurį, labai gražiai suredagavo redaktorai V. Ke-mėšys ir J. Paleckis. Sąjunga dabar turi 135 narius.

— Tobūlinant Lietuvos geležinke-lus, nuolat tenka stiprinti pylimus ir keisti silpnesnius pabėgius (špalas). Šią žiemą geležinkeliams pabėgių pagaminta 150.000.

— Lietuvos miškuose šiemet daug darbu, kuriems trūksta darbininkų. Nors miestuose yra bedarbių, bet jie nenori eiti į miškus, nes nepratę tokius darbus dirbti. O miškuose patyrę dar-bininkai uždirba po 6—8 litus per die-ną.

SKAITYK IR PLATINK „LIETUVI“

Advokatas Rapolas Skipitis.

Šių metų kovo mėn. išvyko į Ame-rikos Jungtines Valstybes Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininkas advokatas Rapolas Skipitis. Jo kelionės tikslą esu jau minėjęs kitame savo straipsnyje, kur kalbėjau apie viso pa-saulio lietuvių kongresą, įvyksiantį Kaune šių metų rugpjūčio mėnesį.

Kaip ir visų mūsų vyresnės kar-tos visuomeninkų, taip ir p. Skipičio gyvenimas yra pilnas ir darbingas, pa-šveičęs jau gerokai prieš karą, mūsų spaudos draudimo laikais, nepailsęs ka-ro metu, dar labiau įsisiūbavęs mūsų valstybės gyvenimo pradžioje ir dabar.

R. Skipitis gimė 1887 m. Baukų kaime, Šeduvos par., Šiaulių apskritys Mokėsi jis Palangos progimnazijoje, Šiau-lių gimnazijoje ir Maskvos universitete kur baigė teisių fakultetą.

Visuomenės gyvenime R. Skipitis pradeda dalyvauti nuo ketvirtos gimna-zijos klasės, platinamas iš Prūsų slap-ta gabenamus lietuvių laikraščius ir knygas ir padedamas mūsų knygne-šiams. 1905 metais Lietuvoje suliepsno-jo revoliucija, ir jaunas, vos 18 metų amžiaus Skipitis prisideda prie revoliu-cinio darbo Šiaulių apskrityje. 1908 metais jis šiaulių žandarų suimamas ir uždaromas kalėjime. Išėjęs iš kalėjimo jis ir toliau darbuojasi ir tais pačiais 1908 metais dalyvauja, kaip Šiaulių moksleivių atstovas, Lietuvos Mokslel-vių Konferencijoje Vilniuje. Studentau-damas Maskvoje, kelis kartus išrenka-

mas Maskvos lietuvių studentų Draugio-sys pirmininku. 1910 m. pradeda eiti „Aušrinė“, ir Skipitis yra jos artimiaus-šias bendradarbis. Vnsaros atostogų metu jis darbuojasi sodžiuje, — renka tautesaką, moko sugausius skaityti ir rašyti, steigia sodžiaus knygynėlius, ruo-šia kaimiečiams gegužines, vakarus, ra-šinėja „Aušrinėi“, „Lietuvos žinioms“, „Lietuvos ūkininkui“.

Karo metu R. Skipitis dirba Lie-tuvų Draugijos Centro Komiteto žalio-tiniu Lietuvoje, paskui Rusijoje (Mas-koje ir Petrapily). 1916 — 1917 m. įsikūria Santaros partija ir joja p. Skipitis yra Centro Komitete. Partijos lei-džiamas „Santaros“ laikraštis, ir redak-cijos narių tarpe matome jo vardą. 1917 m. jis buvo išrinktas į Lietuvos Tautos Tarybą Petrapily, o vėliau dar-tais pačiais metais — į Vyriausiąją Lie-tuvų Tarybą Rusijoje, kur jam pave-dama sudaryti ryšius ir palaikyti san-tykius su Ukrainos valdžta. Skipitis išbuvo Kijeve ligi bolševikai paėmė Ukrainos sostinę. Po to jis dar lankė lietuvių kolonijas Ukrainoje ir ten orga-nizuoja lietuvių tautos tarybas (Jekate-rinoslave, Charkove ir kitur). 1918 m. p. Skipitis grįžta į Lietuvą ir mokyto-jaunja Šiaulių gimnazijoje. 1919 m. pra-džioje Teisingumo Ministerijos pakvie-estas, eina valstybės gynėjo pareigas Kau-no apygardos teisme, kur darbuojasi li-gi VI-tam ministerių kabinetui susida-rant, kada Ministeris Pirmininkas Dr.

K. Grinluis pakvietė jį būti Vidaus Rei-kaų ministeriu.

1925 m. Lietuvoje Santara persior-ganizavo į ūkininkų Partiją, kuriai pirmininkavo p. Skipitis. 1923 m. rinkimuose į Seimą dar Santara buvo su-dariusi bloką su valstiečiais liaudininkais ir pravedė į Seimą vieną atstovą p. Skipitį. Nuo 1925 m. ūkininkų par-tija leido savo laikraštį, „Ūkininko Bal-są“, kurs ėjo ligi 1928 m., ir jo redak-torium buvo p. Skipitis. 1926 m. ūki-ninkų Partija jau išėjo į rinkimus sa-vystoviu sarašu ir pravedė į Seimą du atstovus p. Skipitį ir p. Aleksą, dabar-tinį Žemės ūkio Ministerį. Po pervers-mo 1926 m. ūkininkų partija pasieakė už demokratinę valstybę santvarką ir atsiakė savo įjallavimus dviem savo nariams, buvusiems ministerių kabine-te būtent agr. Aleksai ir gen. Daukantui. Dabar ūkininkų Partija nebeveikia.

Šia proga tektų dar suminėti, kad p. Skipitis vadovavo garsiai Kauno miesto gyventojų kovai su elektros kon-cesininkais svetimo krašto kapitalistais. Ta kova buvo ir įdomi ir griežta. Tos kovos pasekoje Kauno gyventojų kišenė-se pasiliekta bent 2 mil. litų kas metai. Kadangi koncesijai dar lieka gyvuoti 18 metų, tad kaimiečiai bus išlaimėję dėka p. Skipičio vadovybei, apie 36 mil. litų.

Ponas R. Skipitis, kartu su p.p. Kasakalčiu, Vanagu — Simonaičiu ir Grigalačiu 1931 m. rudenį organizuoja Draugiją Užsienio Lietuviams Remti, kurios veikimas jau gerai žinomas Ame-rikos Lietuviams. Jo lankymasis Ame-

rikijoje, ba abajonės, turės, sustiprinti Lietuvos santykius su išeivija ir turės padėti tinkamai pasiruošti Viso Pasaulio Lietuvių Kongresui ir Viso Pasaulio Lietuvių Sąjungai.

Karolis Vairas.

V. Gytis.

Gaila...

Rudenio žiaurinis vėjas
Drasko rūbą žalo beržo
Iš tollos šiurės atėjęs
Gamtos grožį ardo, taršio.
Krinta, šlama gelsvi lapai
Šiaurio vėjo pakramtyti.
Gamta rengiasi į kapą,
Tarsi, nori pasakyti.
„Ak, sudiev, kantrus artojaul!
Tau dar lemta arti lauką...
Man jau piktasis rytojus
Į save vilioja, šaukia.“
„Ak, sudiev, kantrus artojaul!
Būk su šalčiu atsargus.
Gal ir tau liūdną rytojų
Yra paspykęs dangus...“

Gaila vasaros auksinės,
Paukščių skambančių dainų...
Su aušra šia rytmetine
Aš į kapą ateinu...

Jau išėjo iš spaudos „Pasaulio Lietuviai“.

Draugija Užsienio Lietuviams Remti jau išleido žadėtą metraščių—knygą vardu „Pasaulio Lietuviai“. Redavo dr. jos narys Petras Ruseckas. Knygos pirmoji vietoje Respublikos Prezidento Antano Smetonos atvaizdas ir jo žodis. Prezidentas rašo: „Tautos suskato šino metu itin rūpintis savaisiais, pasklidusiais per visą pasaulį. Kad neprarastų tautiškos sąmonės, atsidūrę svetimųjų tarpe, ir kad nepakriktyt būdami palaidi, jie telkiami draugėn tautinės kultūros pagrindu ir palaikomi kuo galint. Juk svarbu tautai, kad jos žmonės daugėtų ar kad bent jos prieauglis, svetur išėjęs, galu tūnai nedingty. Ir mums Lietuviams, uogausiejiems esant, dar labiau, ne kaip kitiems, pravartu domėtis savo tautiečiais, atskirtais nuo laisvos Lietuvos ar šiaip kur toli nuo jos likimo numestais. Taigi didelį darbą dirba toji mūsų draugija, kuri, sudariusi nemažą talką, dvasinėmis ir materialinėmis priemonėmis eina pagalbon užsienio Lietuviams. Mes jai turime visi padėti. Telkintinėmis pajėgomis sieksime, kad tie mūsų, kuriems buvo lemta palikti savo tėvynę, nenutrūktų sąmonės glėbį savo savo tautos kamieniu. Pasirašė A. Smetona“.

„Pasaulio Lietuvių“ knyga yra didžiulė, netoli 400 puslapių. Kas ją vartys, tas susidarys gražų vaizdą apie mūsų brolius išsvius ir jų rūpesčius bei pagalbą, kad 40% mūsų tautos, atsidūrusios išsvijoje nereiktų užmiršti ir atiduoti į aklo likimo prarają. O toje „Pasaulio Lietuvių“ knygoje daug kas pasakytą apie Žemųjų ir Pietų Amerikos Lietuvius, gyvenančius brolius Baltijos kraštuose, Vakarų Europoje, Afrikoje, Eurazijoje, Okeanijoje, Azijoje ir kitur. Paliesti emigracijos ir kolonizacijos klausimai, nušviestas pats draugijos gyvenimas, viso pasaulio Lietuviu Dariaus ir Girėno diena, ekskursijos, Lietuviu organizacijos užsieny, duota plėčių informacijų ir t. t. Galė knygos įdėti DULR įstatai. Knyga gau-

sia iliustruota.

Reikia tikėtis, kad ne vienas iš knygos turėtojas, įsigilinęs į šio svarbaus daikto — užsienio Lietuviu remimo — esmę ir prasmę, supras, kiek mes esame skolingi savo broliams, ivalriais kokiais išėjusiesiems į platų pasaulį. Draugijos Užsienio Lietuviu Remti Valdyba dėl to širdingai kviečia ne būti žaliems viso pasaulio Lietuviu reikaluose, bet ne vien šią knygą įsigyti, bet pagausinti dar gana retokas mūsų išsvijos rūpintojų eiles. Ši knyga, be abejo, tam tik bus kelrodys.

Buę išsviviai domisi DULR.

Nepriklausomai tėvynėn nemaža grįžo tikrai ar trumpiau užsieny gyve nusiu Lietuviu. Jie tad geriausiu ir

pajuto, kaip buvo ilgu atitrūkus nuo savo krašto ir atsidūrus tarp svetimųjų. Daugelis mūsų brolių tolimuose kraštuose ir kaip norėtų tėvynėn grįžti, bet dažnai duonos kasnis prirakina juos prie darbo vietos nepaleidžia, o šiais pasaulinio krizio laikais retas kas pajėgia sutaupti, kad galėtų lengviau savo kraštą pasiekti. Dėl to ir yra reikalas bent moraliskai savuosius remti ir jais nuolat rūpintis. DULR Valdyba, tikisi kad buę išsviviai imsis iniciatyvos organizuoti DULR skyrius visame krašte, tuo gražiausiai atmindami savo brolius ir seses išsvius. Jau daugelis buvusių išsviu domisi draugijos veikla ir stoji į draugijos tikruosius raius. Taip pat į draugiją nemaža raius si ir tie, kurie turi giminių užsieny.

Pagalvok ir tu mielas radio klausytojau, ar negalima būtų įkurti DULR skyrių tavo apylinkėje?

J. Kalnėnas.
DULR Sekretorius.

Pranešimas.

Šiuo pranešu Mokos rajono Lietuviu visuomenės žiniai, kad nuo š. m. balandžio 15 d. yra atidaromi prie „Dr. Vinco Kudirkos“ vardo Lietuviu mokyklos suaugusiems vakariniai kursai. Tat, kam rūpi pagilinti savo žinias ir apviesinti protą, tai ta proga gali pasinaudoti. Tuo reikalu reikia kreiptis ir užsirašyti pas „Dr. Vinco Kudirkos“ v. liet. mokyklos vedėją, Rua Caxipó, 13.

V. Nalivaika
„Dr. V. Kudirkos“ v. liet.
mokyklos vedėjas.

Skaityk ir Platink
„LIETUVI“

Villa Zelina

Pigiausią žemės sklypą išsimokėjimui, nuo 30\$000 i mėnesi be inasų ir nuosimėiu, nuo 10\$000 kvadratinis metras.

Greitu laiku bus pastatyta didžiulė ir graži Lietuviu kataliku bažnyčia, kurios pamatai jau pašventinti, dalyvaujant daugybei tikinčiuju, kaip kad aprasė visi São Paulo miesto laikraščiai.

Omnibusai iš Mercado Velho iki vietos 400 reisų. Bondés 32 Villa Prudente iš Praça da Sè.

INFORMACIJOS: Praça Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. vietoje, Avenida Zelina, 33 pas KARLO KORKIŠKO.

Du pasaulinio karo ivykiai prieš 20 metų.

Neseniai sukako 20 metų nuo dviejų didelių pasaulinio karo įvykių, būtent, nuo vadinamojo mazūrų žiemos mūšio ir nuo povandeninių laivų blokados paskelbimo. Nors nei vienas nei kitas įvykis Lietuvos tiesioginiai neliečia, tačiau vadinamajame mazūrų žiemos mūšyje yra galvį padėjusiu nemaža ir mūsų geriausių vyrų, tarnavusių tai rusų, tai vokiečių armijoje, o visuo tinės blokados paskelbimas vaizdžiai rodo, kaip tuo aetinė vokiečių karo vadovybė nesiskaitė, siekdama savo karo uždavinį, ne su jokiais tarptautiniais pasizadėjimais, skelbiamais 1915 m. vasario mėn. savo blokadą povandeniniams laivams. Tais smurtiniais ir mūsų visuo me ne po šalį tuos žiemesius įvykius, tiek daug geriausių aukų parei kiauvisius, prisiminti.

Mazūrų žiemos mūšio vardu yra vadinamas tasai mūšis, kuris įvyko 1915 m. vasario 7 ir 22 iš vienos pusės tarp vokiečių armijos, iš kitos pusės tarp rusų armijos. Nepaisant rusų pralaimėjimo prie Tannenbergo, 10 rusų armija, generolo Siewerso vadovaujama, vėl gerokai vokiečius atstūmė Rytprūsijų gilumon. Generolo Botowo 8 armija negalėjo tinkamai atsispirti rusų pajėgoms. Apie 19,5 metų pradžią vokiečių rusų fronte ejo per Johannsburgą — Lötzeną Gumbinę — Tilžę. Matydama gre-

siantį iš rusų pavoju, vokiečių karo vadovybė, nesiryždama didesnių uždavinių imtis vakarų fronte, 1915 metų pradžioje ėmė paskubomis ir slaptai organizuoti didelį puolimą prieš rusus. Puolimas vyko vyriausios rytų komandos viršininko Hindenburgo vadovybėje. Tam reikalui vokiečių vyriausia karo vadovybė ėmė skubiai į rusų frontą traukiniais gabenti visus savo turimuosius rezervus, buvo sudaryti keturi nauji rezervų korpusai, ilgesnį laiką ir labai slaptai naujam rusų puolimui pritręgti. Naujajam puolimui 1915 m. vasario 4 d. prasidedant, vokiečių pusėje buvo tokia padėtis: mažiaug fronto viduryje buvo generolo von Belowo vedama 8 armija, jos dešiniąjį sparną laikė generolas Litzmannas su 40 rezervų korpusu, o kairiajame sparne žygiavo naujai sudaryta generolo von Eichhorno vadovybėje 10 armija kiek į šiaurę nuo Gumbinės. Visas tas didelis žėgas į rusų frontą vokiečiams pavyko sutraukti slapta, rusams apie tai nepastebėjus. Prieš pat mūšiai prasi dedant, iš rusų vokiečių fronte ejo tokie pranešimai: „padėtis prieš mūsų pusėje nepasikeitusi; visur matyti rusai kelius nuo sniego valant“. Savaine suprantama, kad taip netikėtai užpuolti rusai negalėjo atsilaukyti prieš didesnes vokiečių žėgas, dalinai naujai sudarytas, o didi-

nai pormestas iš vakarų ir kitu frontu.

1915 m. vasario 7 d. Hindenburgas davė įsakymą pradėti didį puolimą. Puolimui aplinkybės nebuvo geros: buvo šalta, 11 laipsnių, vėjūta, keičiai ir gatvės sniego užverstos. Pirmaisia rusus netikėtai užpuolė generolas Litzmannas prie Pr. Eylau, kur jam pavyko paūnti 2000 rusų nelaisvėn. Vasario 8 d. vokiečiai rusų pavyko paūnti Johannsburgą, rusus atstumti iki Pisseko linijos, prisibrauti iki Lycko ir jį vasario 15 d. paūnti. Kraštiniš dešinysis vokiečių sparnas ėmė voržtis Augustavo linkui, o į 10 armijos kairysis sparnas atstūmė rusus už Šorelių miško. Kiek vėliau vokiečių fronte viduryje atstūmė rusus per Marggrabovą ir Romintos pievą iki Augustavo mišku. Vokiečių didesnės žėgos pergalėjo rusus, nors Siewerso vedamojoje 10 armijoje buvo geriausi rusų kareiviai, jų tarpe tretysis Sibiro korpusas. Patys vokiečiai pripažįsta, kad netikėtai užklyptos rusų armijos divizijos gynėsi nepaprastai narsiai. Vokiečiai neteko beveik visos eizasielių 42 pėstininkų divizijos, vieno pulko bataliono net vėliava rasta lavonų krūvoje. Vis dėlto vokiečiai mazūrų žiemos mūšį aiškiai laimėjo, tačiau jo padarinių išnaudoti nespėjo. 10 rusų armiją greit vėl buvo sustiprinta ir vasario 22 d. vėl ėmė pulti Johannsburgą—Mlawos kryptimi, naikindama vokiečių generolų Gallwitzo ir Scholzo vedamas armijų grupes. Tik skubiai atvykus generolo von Eichhorno 10 armija padėti išgelbėjo.

Vokiečiai per mazūrų žiemos mū-

šio kampaniją skelbiasi paėmę nelaisvėn 110.000 rusų vyrų, 300 armojų, 170 kulkosvaidžių ir daug kitokio karro grobio. Iš viso rusų tuose mūšiuose kritę arti 400.000 vyrų. Vokiečių mūšiuose kiek mažiau žuvę, bet užtat daug jie nukentėję nuo persisaldymo ligų. Ir kitoje pusėje, be abejo, nemaža yra žuvę ir mūsų sveikiaučių vyrų, tarnavusių tada rusų ir vokiečių armijose. Pri siminkime bent šia proga už svetimųjų reikalus savo galvas ten padėjusius tautiečius, kurių vardai amžinai yra dingę mazūrų laukų pusnyuose.

Antras didelis pasaulinio karo įvykis, nuo kurio irgi sukako 20 metų, tai yra vokiečių povandeninių laivų blokados paskelbimas. Nesivarždami jokiais tarptautinėmis sutartimis, vokiečiai 1915 metų pradžioje paskelbe savo vadinamąjį povandeninių laivų karą. Nors vokiečių vyriausioje karo vadovybėje dėl to buvo didelių nuomonių skirtumų, vis dėlto Vokietijos kaireris 1915 metų vasario 4 d. tokiam jūrų karui davė savo sutikimą. Jos tiks las buvo povandeniniais laivais skandinti visus kitus laivus, kurie šiokiu ar tokiu būdu galėjo teikti pagalbą san tarvininkams. Vokiečių povandeniniai laivai pradėjo be jokio pasigailėjimo skandinti ne tik karo laivus, bet ir nei traukijus valstybių laivus, kurie prekybos reikalais pastaikydavo vadinamojoje blokados zonoje. Savaine aišku, tai sukėlė didelį neitraliųjų valstybių pasipiktinimą. Mažesniosios valstybės, žinoma, nieko negalėjo padaryti, bet kai 1915 metų gegužės mėnesyje vokie-

DU PASAULINIO KARO ĮVYKIAI PRIEŠ 20 METU.

(pabaiga)

čių povandeninis laivas paskandino anglų garlaivį «Luzitania» su Amerikos Jungtinių Valstybių piliečiais, tai tarp pastarosios ir Vokietijos kilo 20 mėnesių užsitęsęs diplomatinis ginčas, kurio pasekmė buvo ta, kad Amerikos Jungtinės Valstybės paskelbė Vokietijai karą.

Vokiečių vyriausia karo vadovybė, matydama visuomenės vienomis jėgomis jo negalėsianti laimėti, 1916 metų pabaigoje nutarė niekuo nesivaržydama naudoti povandeninius laivus kitų valstybių laivams skandinti, kad tik galėtų sukliudyti santarviniams maisto ir kitų reikalingų daiktų pristatymą laivais. Tada povandeninių laivų skaičius pasiekė iki 100. Vokiečių admiralitetas tikėjosi per penkis mėnesius priversti santarvinius pasiduoti, kol dar Amerikos Jungtinės Valstybės nebus pristatiusios savo karo jėgų vakarų frontan. Tačiau čia jo buvo labai suklęsta, kaip vėliau pasirodė. Nors vokiečiai savo povandeniniais laivais apstatė visus apink Europą esančius vandenis, paleidę į darbą apie 50 jų, vis dėlto jiems nepavyko palaukti santarvinių valios karui laimėti. Per visą karo laiką vokiečių povandeniniai laivai paskandino apie 18 milijonų registro tonų visokių karo ir prekybos nei tralių laivų. Tai sudaro beveik visą Anglijos 1914 metų tonazą. Bet ir apie 166 vokiečių povandeninių laivų garbinagai žuvo jūros gelmėse, ten palaido dainai apie 5000 vyrų.

Nepaisant šių didelių vokiečių povandeninių laivų karo įlaimėjimų, vis dėlto patys vokiečiai labai abejoja dėl jo tiksnumo. Manoma, jog tokios žiaurios priemonės daug prisidėjo prie to, kad pasaulinio karo metu vokiečiai vis susilaukė daugiau ir daugiau naujų pergalų ir nustojo neutralitytųjų valstybių simpatijų.

A. B.

Kronika.

SKLEIDŽIA VISOKIUS GANDUS.

Mūsų žmonės labai pratę ginčytis ir diskutuoti visokiems klausimams, apie kuriuos dažniausiai, turi visai mažą su pratimą. Dažniausiai ginčijamasi politiniais klausimais ir skleidžiama įvairūs nepamatuoti gaudai.

Pastaruoju laiku, kur pamatysit di dešni būrį mūsų žmonių, tai taip ir žinok, kad eina koks nors ginčas apie Klaipėdą, Vokietiją, Sovietų Rusiją ir t. t. Daugiausia skleidžiami gaudai apie karą. Vieni pasakoja, kad vokiečiai jau puola Lietuvą, kiti — kad Sovietų Rusijos kariuomenė žygiuojanti Lietuvai į pagalbą; vėl kiti tvirtina, kad Kaune esą labai daug Latvijos ir Sovietų kariuomenės, kad į Klaipėdą plaukia anglų ir prancūzų karo laivai. Daugelis (jau nebe pirmą kartą) skleidžia gaudus, kad iš Brazilijos į Lietuvą veža veltui. Kiti net ruošiasi važiuoti kariuoti į Lietuvą.

Iš pašalies prisiklausęs tokių nai vių kalbų, žmogus, nenoromis pamania — iš kur tie mūsų žmoneliai visas šias «žinias» ir semia. Atrodo, kad yra mūsų tarpe žmonių, kurie gal nieko kito ir neviečia, kaip tik visokiausias «naujienuos» nešioja iš vienos vietos į kitą.

M. R.

JAU PERSIKĖLĖ MOKOS LIET. MOKYKLA.

Kovo 30 dieną persikėlė į Dr. V. Kudirkos naujus rūmus, to paties vardo Mokos lietuvių pradžios mokykla.

la. Naujos mokyklos patalpos erdvios ir visais atžvilgiais patogios. Mokinių tėvai mokyklos vedėjas džiaugiasi, kad ir šio rajono mokykla dabar turės savo pastogę ir nereikės daugiau bastytis po svetimas.

Mokietis.

BAŽNYČIOS STATYBOS DARBAI SMARKIAI EINA.

Bažnyčios statybos darbai eina visu smarkumu. Kalbama, kad iki lapkričio mėnesio statybos darbai bus užbaigti. Bažnyčios Statybos Komitetas rimtai susirūpinęs lėšomis. Klebonas kun. Sugintas deda visas pastangas, kad kaip nors surinktų reikalingą užbaigimui pinigų. Statyba užbaigti dar trūksta apie 23.000 milreisių, iš kurių 9.000 būtinai reikės įmokėti pasibaigus statybai ir 14.000 po 6 mėnesių statybos darbams pasibaigus.

Iki šiol inžinieriai sumokėta tik pirmoji rata, sumoje 20.000 milreisių. Greitai teks mokėti ir antroji rata, taip pat 20.000 milreisių. Manoma greitai šaukti Statybos Komiteto posėdį.

J.

RUOŠIA VAKARĄ VELYKOMS.

«Viltis» S-gos Centro Va dyba Velykoms stato didelį vakarą. Mokoje Dr. V. Kudirkos vardo naujųjų rūmų salėje (kuri pavadinta Dariaus ir Girėno vardu). Buvo numatoma statyti koncertą — baltų, bet dėl susidėjusių aplinkybių koncertas atidėtas vėlesniam laikui.

Velykų pirmą dieną bus vaidinamos dvi naujos, įdomios komedijos. Va karui jau iš anksto ruošiamasi. Salėje daromos gražios, naujos dekoracijos. Tikinisi, kad vakaras turės dideį pasisekimą.

Viltietis.

DAININKAS MAŽEIKIA RENGIA DIDELĮ KONCERTĄ.

Zinomas S. Paulo lietuvių dainininkas p. T. Mažeika rengia didelį, pirmąjį savo koncertą Vila Anastazioje, Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių mokyklos salėje. Koncertas įvyks šių metų gegužės 4 dieną. Klėk teko patirti, p. Mažeika šiam koncertui, savo mokytojų, prof. Ivanovo ir prof. Profetti padėdamas, ruošia įdomią programą.

PADĖKIME KILNŲ SUMANYMĄ ĮVYKDYTI.

V. Anastacio. Įsikūrus Dr. Jono Basanavičiaus vardu lietuvių pr. mokyklai nuosavioje pastogėje, tebuvo jau čiamas tik reikalingiausių mokslo priemonių trūkumas, kurį šioms metams išrinktas Tėvų Komitetas yra žut būt pasiryžęs pašalinti.

Nésant užtektinai tam reikalui pinigų kasoje, nutarta rinkti aukas, kas jau ir pradėta vykdyti.

Aukos renkamos mokyklos rajone ir yra surinkta virš dviejų šimtų milreisių, už kuriuos šiomis dienomis jau bus nupirkti reikalingiausi daiktai.

Numatytoms mokslo priemonėms įsigyti reikalinga apie 700 milreisių, todėl aukos žadama rinkti ir toliau.

Reik manyti, kad duosni mūsų kolonijos visuomenė Tėvų Komiteto girtinas pastangas įvertins ir padės jų su manymą įvykdyti.

Gailionis.

SUJUDO VEIKTI.

V. Anastacio. Ilgoką laiką snaudęs Lietuvių Moterų Draugijos Vila Anastacio skyrius sujudo vėl veikti.

Organizaciniam veikimui atgaivinti ir daugiau jį praplėsti, praėitį sekmadienį buvo šauktas visuotinis narių susirinkimas į kurį, dėl blogo oro, narių atsilankė nedaug. Nutarta, pavarius kiek daugiau propogandą, už sa-

vaitės šaukti kitą susirinkimą.

Dauguma skyriaus narių organizaciniam veikimui pritaria ir dirbti nori. Reikia tikėtis, kad skyrius iš naujo pradėjęs savo veikimą augs ir stiprės. Tik mes moteris turime jį remti ir bendrai daugiau domėtis organizaciniu veikimu, kuris čia tarp svetimųjų mums gali būti labai naudingas.

Moteris.

TĖVŲ SUSIRINKIMAS.

Praėitą sekmadienį, kovo mėn. 31 d. įvyko Vysk. Mot. Valandžiaus mokyklos mokinėjų tėvų susirinkimas. Mokytojas Ed. Pažėra laikė paskaitą apie gatvės ir kino įtaką vaikams. Paskaita, nors ir neilga, bet turininga, aktuali ir įdomi. Toliau susirinkimas išsklaidė praėitų metų mokyklos veikimo apyskaitą, kurią davė mokyklos vedėjas Ed. Pažėra. Išrinkta nauja Valdyba ir Rėvizijos komisija.

X.

Kalbama apie Lietuvos ir Lenkijos santykiu sureguliuvimą.

Paskutinėmis dienomis užsienioose vėl plačiai pradėta kalbėti apie Lietuvos ir Lenkijos santykių sureguliuvimą. Ypač didelį susirūpinimą rodo vokiečių spauda, kuri svarsto, kokioje padėtyje atsiderėtų Vokietija, jeigu Lietuva susitartų su Lenkija.

«Börsen Zeitung» Varšuvos korespondentas rašo, kad Lenkija labai intensyviai teikianti būdų susitaikinti su Lietuva. Pasak korespondento, lenkai tą daro ne vien tik norėdami įsigalėti Pabaltijį ir ne vien tik prisimindami istorikas lietuvių ir lenkų tradicijas, bet ir todėl, kad jie norj atimti iš rusų paskutinę priedangą, kuria prisidengdami rusai Lenkijos prestižo sąskaiton organizuoja taiką Rytų Europoje.

«Frankfurter Zeitung» Rygos korespondentas vėl praneša, kad ryšium

TRAGIŠKAI ŽUVO VINCAS ATKOCAITIS.

Baigdami ruošti spaudai laikraštį, gavome liūdną ir skaudžią žinią iš Prezidentės Alves, apie tragišką mirtį mūsų suolatnio bendradarbio Vinco Atkočaitio. Ši žinia dar skaudesnė tuo, kad vėlionis pats san atėmė gyvybę, nusišaudams iš revolver'o.

Vėlionis buvo rastiis kovo 31 dieną, sekmadienį, ant geležinkelio linijos prie Prezidentės Alves miesto, persišo vis ir vos gyvas. Jis greitai mirė. Nu sižudymo priežastis, greičiausiai, bus nežinoma meičė bei sunkus gyvenimas.

Jis paskutiniu laiku gyveno ir dirbo kaip šoferis — mechanikas Prezidentės Alves miestelyje. Gyveno pas vieną lietuvių šeimyną. Prieš porą savaičių buvo išvykęs ieškoti geresnio darbo ir, praėitą sekmadienį buvo rastiis nusižudęs.

Po savo raštais vėlionis pasirašinė davo: V. Gytis, G. Faustas ir kitomis slapyvardėmis. Kitame numery apie jį parašysime plačiau.

X.

su lenkų generalinio štabo viršininko kelione į Rygą ir Taliną reikią laukti didelių pakitėjimų lietuvių ir lenkų santykiuose. Iš vienos pusės esą Latvija ir Estija nutarusios dėti visas pastangas sutaikinti Lietuvą su Lenkija. Iš kitos pusės esą Lenkija stengiasi daryti įtaką latviams ir estams, kad jie tarpininkautų Lenkiją sutaikinti su Lietuva.

Bendrai Europos sostinėse ryšium su anglų užsienių reikalų ministerio Simono kelione į Berlyną ir ryšium su anglų slaptojo antspaudo saugotojo Ede no kelione į Varšuvą, dažnai mirimas Lietuvos ir Lenkijos vardas. Manoma, jeigu anglų ministeriams pavyks išlyginti lenkų ir rusų priešingumus, tai Rytų Europoje reikią laukti žymių tarp valstybinių santykių pasikeitimų.

S. Paulo Ruošiasi Konstitucinio Seimo Atidarymui.

Kovo 8 dieną susirinks São Paulo estado konstitucinis seimas, kurio rinkimai, kartu su federaliniu seimu, įvyko praėitais metais. Visa estado vyriausybė bus perorganizuota naujosios Brazilijos konstitucijos pagrindu.

Seimo atidarymo progą mieste buvo didelis iškilmės. Manoma, kad estado valdžia kovo 8 d. paskelbs, kaip tautinė sąvėntė. Į iškilmės atvyks S. Paulo

estado atstovai federaliniame seime ir kelotas federalinės vyriausybės narių.

Susirinkus estado seimui bus renkamas estado prezidentas, vieton buvo slo interventoriaus. Kairurie vietos laikraščiai tvirtina, kad estado prezidentu busias išrinktas dabartinis interventorius p. Armando Salles de Oliveira, kuris jau ilgą laiką sėkmingai vadovauja estado vyriausybei.

Lordo Edeno Kelione i Maskvą ir Varšuvą.

Šiomis dienomis Anglijos slaptojo antspaudo saugotojas lordas Eden lankėsi Maskvoje. Varšuvoje ir Pragoje iš kur grįžo Anglijon. Sovietų Rusijoje Edenas turėjo svarbių pasitarimų su Stalton ir kitais Sovietų vyriausybės nariais dėl dabartinės Europos politinės padėties. Kaip praneša spauda, pasitarimai ejo labai sklandžiai. Sovietų Rusija, kaip ir daugis kitų didžiųjų valstybių, griežtai stovi už taiką Europoje.

Nemažesnj pasisekimą turėjo pasitarimai ir Varšuvoje. Varšuvoje Edenas aplankė prezidentą Moscickį ir maršalą Pilsuckį. Iš Varšuvos Edenas atvyko kelioms valandoms į Pragą ir iš ten grįžo Anglijon. Lordas Edenas visose valstybėse buvo labai gražiai ir iškilmingai priimtas. Jis savo misiją esąs pilnai patenkintas. Lordo Edeno pasitarimai su didžiųjų valstybių vadais turės didelės reikšmės Europos politikoje.

Anglijos nusistatymas Vokietijos atžvilgiu.

«Echo de Paris» Londono korespondentas praneša, kad Maskvoje Edenas pareiškęs Stalinui, jog Anglija nieko prieš neturėsianti, jei Sovietų Rusija, Čekoslovakija ir Lenkija įsikištų į galimą vokiečių konfliktą su Pabaltijo valstybėmis. Jei Vokietija pultų Pabaltijo

valstybes, tai Anglija kitų valstybių interencijos nelaikytų, kaip Versalės su tarties laužymą. Kaip matyti, po ne vykusių derybų Berlyne, Anglų nusistatymas Vokietijos atžvilgiu irgti nėra draugiškas.

Špijonažas Vokietijoje.

Prieš pusantro mėnesio, pasaulio spaudėje didelę sensaciją sukėlė žinia apie Vokietijos šnipų August Glieber, Benita von Falkenhayn ir Renate von Natzmer, nužudymą. Pirmasis buvo vyras, 69 metų amžiaus; dvi pastarosios — gražios moterys, kilusios iš Vokietijos aristokratų. Visi trys šnipai buvo žiauriai nužudyti, kurių galvas nukirto baisus, Hitlerio barbariškas kirvis. Beneta ir Renate buvo kaltinama, teikusingas žinias Baronui Sosnoi kiui, Lenkijos kariuomenės kapitonui, apie Vokietijos kariuomenę ir ginklus.

Jų pat bylą buvo įveikti du «Reichsvero» valdininkai ir trys jaunos raštininkės — mašinystės. Jie visi buvo nutelsti kalėti iki gyvos galvos. Nužudymas dviejų gražių Vokietijos moterų, pasaulį sukėlė tokia pat sensacija, kaip didžiojo karo metu, su šaudymais gražios šokėjos Mata Hari Vincennes tvirtovėje, kuri buvo garai vokiečių šnipė.

Pasaulio spauda įvairiai komentavo nelaimingųjų moterų tragišką mirtį. Tuo pačiu momentu buvo daug rašoma, kad paskutiniu laiku špijonažas Vokietijoje nepaprastai plečiasi. Dabar kyla klausimas: kaip ir iš kur atsirado naujų Vokietijoje tokią plati dirva špijonažui?

Tam yra trys svarbiausios priežastys, davusios špijonažui plėstis galimybę ir plačias darbo dirvas.

Pirmoji, tai Vokietijos slapta ginklavimas, kurį Vokietija vykdo didžiausiu paslaptę nuo kitų valstybių. Kiekviena valstybė turi savo kariškias paslaptis, tačiau nei viena pasaulio valstybė taip nesisinga parodyti kitoms savo karišką pajėgumą, kaip Vokietija.

Vokietijai pralaimėjus karą, Vėrsaly buvo pasirašyta taikos sutartis, kurią sąjungininkės valstybės privertė ir Vokietiją pasirašyti. Versalės sutartimi, Vokietijai buvo leistu laikyti tik 100.000 kariuomenės, «Reichsvero» vadinamą ir labai nedidelį skaičių ginklų.

Tokiu būdu Vokietija ginklavosi ir dabar ginklojasi, slapta. Vokiečiai labai slepia savo karo ortavimus, naujausius įvairių rūšių ginklus, cheminio karo pabūklus bei nuodingas dujas. Jie visus šiuos ginklus ir pabūklus dirba slapta, duodami pasauliui akis, kad jų kariškias pajėgumas esąs nepaprastai silpnas ir reikalaujanti sau «lgybės» su kitomis valstybėmis. Visa tai ir sudaro špijonažui plačią veikimo dirvą.

Antroji špijonažo plėtimosi priežastis bus, tai hitlerizmas, kuris griežtai veržė spaudos ir žodžio laisvę. Griežta cenzūra visų pirma pasistengė sugriauti vokiečių tautos laisvą opinią. Vokiečių tauta priversta galvoti taip, kaip galvoja hitlerizmas, arba tikriau tarant, Hitleris. Čia irgi atsirado gera veikimo dirva špijonažui, kuris pastaruju laiku kelia didelį nerimą Vokietijoje.

Trečioji priežastis, tai slapta Hitlerio opozicija, kuri atkakliai kovoja prieš nazizmą, stengdamasi visokliausiais būdais kenkti nacių režimui ir išvaduoti Vokietiją iš jo jungio. Slaptoji opozicija nuolat daro žygius prieš hitlerizmą, kartu stengdamasi sukelti pasaulio opinią prieš Vokietijos dabartinę santvarką. Čia šnipams irgi yra puiki dirva veikti.

Nežinrindami, tai, kad naciai griežtai ir žiauriai baudžia šnipus, viomis priemonėmis kovoją su jais, tačiau špijonažas nepaprastai auga.

Vokietijoje, kaip ir kitur, šnipinė jmu verčiasi dažniausiai įvairūs asmenys, kurie turi patraukiamą į nuotikius, avantiūras, šalto kraujo žmones, kurie žaidžia savo gyvybėmis. Daug yra avantiūristų, ištrokusių uždirbti didelius pinigus trumpiausiu laiku.

Yra šnipų, kurie gauna nepaprastai didelius pinigus. Šnipų darbas ir čia ne lygus. Vieni iš jų yra nuolatiniš keičiantojais iš vienos vietos į kitą, kiti gyvena ir šnipinėja vietoje. Tai priklauso nuo jų uždavinių ir dar

bo sudėties.

Vokietijoje šnipai sudaro keletą rūšių. Vieni iš jų šnipinėja svetimų valstybių naudai, teikdami žinias apie slapta ginklavimąsi, naujoviškus ginklus, nuodingas dujas, karo pabūklus ir t. t.; kiti šnipinėja įvairių politinių grupių bei partijų naudai, neturėdami ryšių su užsieniu. Ir vienus ir kitus naciai žiauriai persekioja ir baudžia. Ir yleni ir kiti Vokietijos naciaus yra labai pavojingi, todėl jie ir griebsi visų priemonių prieš įvairių rūšių špijonaž.

Reikia tik kiek didesnio susidomėjimo kokiu nors slaptu dalyku, kad kiltų įtarimas šnipinėjime.

Šiuo metu špijonažas Vokietijoje pasiekė aukščiausio savo veikimo laipsnio. Daugelis mano, kad špijonažas auga kartu su besartinančia pasaulinio karo audra.

Margumynai.

KEISTI PAPROČIAI NAUJOJ GVINĖ.

KEISTI PAPROČIAI NAUJOJ GVINĖ. JOJ.

Naujos Gvinėjos gyventojai nežino bučiavimosi. Kai vienas protestantų kunigas atsiveikindamas pasibūtiavo su savo žmona, tai vietiniai labai nustebė. Jie manė, kad vyras savo žmonos nosį norėjęs nukasti.

Šios salos gyventojai turi ir kitokių keistų papročių. Našlė mirus vyrui, metus nuo pirkios neatsitolina. Per tai laiką juodai ji tepasi. Vyro artimas giminišitnis nukerpa plaukus ir vienam vaikui nupiauna vieną rankos pirštą, kad labiau tėvo galėtųsi.

Sykj iš Anglijos nuvyko vienas kunigas skelbti anglikonų tikybos. Jis nežinojo vietos papročių. Lankydamo kiekvieną pirkia ir ką nors dovanoda vo. Gyventojai jį pamilo. Sykj atsilankęs į vieną pirkia, kur gyvena dvi nebejaunos moterys, nieko nemanydamas, pulko toboko pokelj. Moterys lahai nustebė. Bet dar labiau nustebė antrą rytą kunigas, kai šios abi moter-

rys jį aplankė. Jos manydamos, kad jis jas mylėjo, tuoj krito jam po kojų ir pareiškė, kad sutinka būti jo žmonomis. Kunigas šis pat jais perkalbėjo kad jam žmonių nereikia.

Vėliau anglų kunigas patyrė tabako roikšmę. Mat, čia dovanoti material taboko, tai taip pat, kaip pas mus raudonų gėlių, kurios reiskia meilę.

KAVOS JUBILIEJUS.

Lygiai prieš 400 m., sultono Serleimano viešpatavimo metu, iš Arabijos į Konstantinopolį atvežė pirmąją kavos pupelių sauja. Iš Konstantinopolio ir pradėjo kava plisti Europoje. Pačiame Konstantinopolyje kavos gėrimas nuostabiai greit paplito. Ją gėrė visur, bet labiausiai kavinėse. Pagaliau kava įgijo didelę politinę reikšmę. Kavinėje prie kavos puodelių, buvo organizuotas sąmokslas prieš sultaną, ir to sąmokslu metu žuvo jaunas sultonas Osman. Jo įpėdinis Muradas svarbiausiu nusikalėliu įžliūrė kavą. Ji buvo griežtai persekiojama. Vien Konstantinopoly nu žėmės paviršiaus buvo nušluota apie 5000 kavinų. Bet kava nepasidavė, ir rodė savo gyvybę.

Igainiui kava Konstantinopoly pasidarė vėl populiari, o vėliau paplito visoj Europoj.

KIEK PASAULYJE KURIOS TIKYBOS ŽMONIŲ?

Šių metų duomenimis, pasauly kri kėčionių tikybas išpažįsta 785 mil. žmonių, iš 406 mil. katalikų, 215 mil. evan gelikų, 152 mil. graikų ortodoksų ir 10 mil. kitų krikėčionių. Žydų tikybą išpažįsta 14,5 mil. žmonių, persų 110.000 mahometonų — 297 mil. Žmonių, rytų Azijos tikybų — 570 mil. žmonių ir kt.

“LIETUVIS — GYVENIMO VEIDRODIS.

Turėjo vestis rytoj..

Visu greitumu auto įeina į tamsią gatvę. Klyksmas: — Atsargiai, berniuk! Vienas kūnas krinta į šaligatvio griovelį. Berek be gyvybės ženklu, tas patis kūnas tuoju buvo nugabentas į ligoninę.

— Neturiu didelių vilčių — pratarė daktaras. — Širdis silpnai plaka... Pailėku vieną «ampolą adrenalino» ant stalo. Jei bus reikalinga įspricuo... Daktaras nuėjo iki durų. Staiga atsigrįžo į gailėstingą sesutę ir užbaigė taidamas: — Pakvietė sužadėtinį? Mr. Henri? Jis gyvena užmiesty. Jei atvyks — leisk jėiti. Tikslai jį — daugiau nieko. Vargšėlė, turėjo tuoktis rytoj... Tyliai užsidarė durys. — Turėjo tuoktis rytoj... Šio žodžio iškėstė miss Ruth smeremyse, kuri juos kartojo taip tingiai, beprasūtikai. — Turėjo tuoktis rytoj... Ji taip pat kitą kartą su pilna džiaugsmo širdim, kartojo tuos pat žodžius. Ji taip pat turėjo tuoktis su žmogum, kurį mylėjo ta meile, kuri tik vieną kartą moters širdy gimsta. Ji taip pat dalinose gyvenimu bent tris metus klūnsma ir taūmanga. Greitai surado ir namą, kuriame turėjo po vestuvių gyventi. Paprastas

Vera Rakley.

butas... Užmerkdamas akis miss Ruth galėjo matyti tą butą, kuris turėjo būti visų vilčių lizdu: mažuose virtuvė mėsai išbaltinta nuosėms gązdinti, miegamasis išpiestas šviesiai žalsvai — tikt ra vilts. Dar valguonis, svečių... Ir daugiau nieko. Ten turėjo būti visai baldai.

Dar pereitą vakarą atsibuvo iškilminga vakarienė su lmsnybėmis, taurių pakėlimais drebančiomis rankomis. — Į sveikatą mano būsimos žmonos pratarė sužadėtinis. — Kad rytojaus diena greičiau ateitų — pratarė sužadėtinė. Šventė praėjo linksmam. Abu atrodė laimingaisi matydami artinantis ilgai lauktą laimę. Bet sekančią dieną jis atrodė susimūstęs ir užimtas. Kaip paprastai išėjo dirbti ir sugrįžęs jai netikėtai pasakė: — Ruth, reikia, kad būčiau atviras su tavim. Kitai negalima... — Kitai negalima kas? Nesu-grauntu. — Negalimos mūsų jungtuvės. Ties nelaukti žodžiai atrodė jai žiaurūs. — Ne... Mes nesivesim?.. — Ir ji pajuto, kad viskas sukosi, sukosė apie ją. — Ne... Mes nesivesime, Ruth. Nieko neturiu prieš tave, bet yra moterų su kurioms žmogus vedasi, yra ir

kitų su kurioms niekad nesiveda.. Su-prapti? — Taip — atsakė Ruth kan žiordama lūpas. — Viskas gerai... Palauk, neišeik. Eisu su tavim... Ir išėjo abu, lyg būtų į bažnyčią jungtuvėms.

Penki metai praėjo, kaip jie nesu sitiko nė vieno karto. Neturėjo vienas apie kitą žinti.

Ruth išsimokino slaugytoja, naujo gyvenimo pradėjimui. Ir buvo užmiršus... Ir dabar ji buvo kartu ligoninėje su ta slaugomąja, kuri irgi «turėjo vestis rytoj».

Ir ta sergančioji galbūt nepažins aimės, nė širdis silpnai plaka... Gal būtų ji mirs?.. Slinko tylios valandos. Sergančioji sunkiai kvėpavo retkarčiais tyllai su dejuodama. Paima už pulso atėjęs gydytojas. Papurto galva. — Sužadėtinis atėjo? — paklausė jis slaugytoją. — Dar ne. — Butų gera, kad jis kuogreičiau ateitų. Artinasi krizė. Kaip ateis momentas reikia panaudoti greitai... Ir gydytojas norėdė «adrenalina» vaista. — Gerni — atsakė s'angytoja. Gydytojas išėjo.

Pilkas rytas atrado slaugomą ir slaugytoją nejudančias, praleidus nemiogo naktį.

Koridoruje pasigirdo žingsniai. Ruth sudreba. Klausu. Atsidaro durys. Pasirodė aukštas,

blagos išvaizdos žmogus ir žiūri į Ruth savo pilkomis, lyg šis rytas, akimis. — Ak, mano Dieve — kalba Ruth. Tu? Nel... ir bėga iki jo atydziai žiūrėdama. Lyg tas paprastas gestas būtų krizės signalas. Tos krizės, kurią visą naktį Ruth saugojo. Ligonės širdis ėmė plakti.

Ruth bėga paimti vaisto, bet staug, jos rankos sustoja ore: «kam ji tu ri.? Taip dabar jos valia, momentas atkeršyti, sužeisti kaip ją sužeidę. Ligonė išbala. Kvėpavimas silpnėja.

Ruth, beveik nežinodama ką daro, pribėga prie ligonės ir paėmus jos ranką skaito širdies silpną plakimą. Ligonė palengva dejuoja. Kaskart ji silpnėja. Dar minutė ir... Žmogaus veidas įgauna tas pačias savybes kaip ir pirma. — Nieko negali pagelbėti, Ruth? Ji mirs?.. Ruth neatsako... Dvidešimts penkis sekundės, dvidešimts... Amžiny bė... Paima vaistą, paruošia «adatą» ir įbėda į švelnią ligonės ranką. Ligonės veidas permaino spalvą, kvėpavimas grįžta... Ruth pataiso ligonės pagalvę, paskui kreipdamai į žmogų prataria: — Galėjau tau keršyti, leisdamą ją mirti... Bet išgelbėjau žinodama, kad ją myli... Ir jis su nustebimu atsako: — Nežinau apie ką tu man kalbi? Nepažįstu tos moters. Pirmą kartą ją matau... Aš čia atėjau paimti tavęs, Ruth!..

Vertė V. Gytis.

PASAULY

VOKIETIJOS GINKLAVIMASIS IR PRANCŪZIJA.

Naujoji vokiečių karo politika ir jos nuolatinis ginklavimasis, Prancūzijoje kelia didelį nerimą. Kovo 2 dieną, Prancūzijos ministeris pirmininkas Flan din parlamente pasakė reikšmingą kalbą, kurioje išdėstė Vokietijos nusistatymą Prancūzijos atžvilgiu. Ministeris pirmininkas, tarp kitko pažymėjo, kad Prancūzija turi organizuoti savo apsaugą, kad vokiečių kariška nuotaka ir ginklavimasis yra pavojingi Prancūzijai. Didysis karas Prancūzijai kainavo pusantro milijono gyvybių, neskaityt didžiausių materialiu nuostolių. Prancūzija privalo rintis susirūpinti savo saugumu. Toliau savo kalboje Flan din išdėstė vyriausybės planus ir priemones, kurių manoma imtis, apsaugai nuo galimo vokiečių užpuolimo.

Parlamentas, išklausęs ministerio pirmininko pranešimą, vyriausybės pruoštą apsaugos programą patvirtino 410 balsų prieš 134.

NUTEISTI GRAIKIJOS REVOLIUCIJOS NIERIAI.

Graikijos karo teismas nuteisė ke liolika kariškių, dalyvavusių paskutinėje revoliucijoje. Nuteistieji buvo vėromi per miestą ir saugomi stiprios sar gybos, nes juos lydėjo 20.000 žmonių minia, šaukdamą juos išdavikais ir grą sindama nulinuoti.

ITALIJA DAR GABENA KARIUOMENĖ.

Iš Romos pranešama, kad Italija vis dar gabena savo kariuomenės dalis į Rytų Afriką. Paskutinės žinios praneša, kad konfliktas tarp Italijos ir Abisinijos baigiamas galutinai likviduoti.

ATŠAUKIA ŽINIĄ APIE VOKIEČIU PAGALBĄ ABISINIJAI.

Nesenai buvo Anglijos spaudoje pasirodžiusi žinia, apie vokiečių konsulo Abisinijoje pareiškimą, kad kilus atviram karui tarp Italijos ir Abisinijos, Vokie tijų ateisianti į pagalbą Abisinijai prieš italus. Berlynas šią žinią griežtai pa neigia ir praneša, kad vokiečių konsu las tokio pareiškimo nėra davęs.

ISPANIJOS SUKILĖLIU TEISMAS.

Ispanijos karo tribunolas nuteisė 21 sukilėlių sušaudymui, kurie buvo kal tinami dalyvavę paskutinėje revoliucijoje. Pasmerktųjų tarpe yra du socialistų atstovai. Ispanijos vyriausybė žiau riai persekioja ir baudžia sukilėlius, kurie norėjo nuversti esamąją tvarką.

VOKIEČIAI NEDUODA VIZU LIETUVOS PILIEČIAMS.

Telegramų agentūra „Havas“ praneša iš Kauno, kad nuo praeito šešta dienio Vokietija nebeduoda Lietuvos pi liečiams įvažiavimo ir tranzito (prava žiavimo) vizų. Vizų davimas sustabdy tas sąryšį su Lietuvos Kariuomenės Teismo sprendimo paskelbimu Klaipė dos nacių byloje. Vokiečių naciai ypa tingai triukšmauja, kad teismas nutei sė sušaudymui Klaipėdos vokietininkus — žmogžudžius.

SVARBŪS PASITARIMAI STRESA MIESTE.

Strasa mieste artimiausiu laiku įvyks svarbūs pasitarimai tarp Italijos, Anglijos ir Prancūzijos ministerių. Pa sitarimose bus paliesta Europos taikos klausimas ir kiti tarptautinės politikos klausimai. Kaip praneša Europos spau da, šie pasitarimai turės didelės reikš mės Europos politiniame gyvenime.

RINKIMŲ REZULTATAI VENGRIJOJE

Vengrijoje įvyko seimo rinkimai. Iki šiam laikui jau išrinkta 208 atsto

vai. Viso turės būti išrinkta 245 atsto vai. Daugiausia atstovų laimėjo Nacio nalistų Susivienijimas, butent — 145; ūkininkai 21 atst., social-demokratai — 2, Reformatorių Federacija — 2, Neopri klausomieji — 10 ir kitos partijos po vieną atstovą.

PRANCŪZIJA GINKLUOJASI.

Prancūzijos parlamento valstybės apsaugos komisija išstudijavusi esama ją padėti, priėjo išvados, kad Prancūzi ja privalanti sustiprinti savo karo pa jėgas. Numatoma praplėsti ginklų pra monė ir prailginti karinės prievolės lai ka. Prancūzija numato pavojų iš vo kiečių puses, kurie pastaruoju laiku smarkiai ginkluojasi ir grąšo Europos tškai.

ITALIJOS ABISINIJOS KONFLIKTAS.

Nesenai kaikuriose Europos laik raščiuose pasirodė žinia, kad tarp Itali jos ir Abisinijos jau paskelbtas oficia liai karas. Iš Romos pranešama, kad ši žinia esanti be pagrindo. Italija su Abisinija vedanti derybas taikiu būdu ir konfliktas kreitai būsias visiškai lik viduotas.

Vokietijos pastatytas didelis hid roplanas, kuris skraidys tarp Europos ir Pietų Amerikos. Jo kelionė tarp šių dviejų kontinentų truks tik dvi dienas.

Iš Paryžiaus pranešama, kad paskutiniu laiku Prancūzijoje žymiai su mažėjo bedarbių skaičius.

Iš Danco pranešama, kad Hit leris greitai laiku manąs aplankyti šį laisvąjį miestą.

Dienraštis „Gazeta de Popolo“ kovo 28 dieną įdėjo straipsnį, kuriame nurodo, kad Vokietija dar nepaliko savo planų prieš Lietuvą, Rusiją ir Aus triją, bet pretenduoja įsigalėti net ir Irlandijoje, norėdama sustiprinti poziciją prieš Angliją. „Gazeta de Popolo“ griežtai uždrausta pardavinėti Vokietijoj.

Iš Sofijos pranešama, kad Bul garijos teismas pasmerkė mirti tris te roristus, kurie buvo kaltinami įvairiose žmogžudystėse, daromose teroristų orga nizacijos įsakymu.

Bolivijoje įvyko didelę traukini o katastrofą, per kurią užmušti du keleiviai; penki sunkiai sužeisti ir 14 lengviau sužeisti.

Iš Italijos pranešama, kad Tu rine įvyko didelis sproginas viename parako fabrike. Per sproginą užmuš tas fabriko direktorius ir keli darbinin kai. Sužeistųjų gana daug. Sproginas buvo girdėti už daugelio kilometrų. Ka tastrofos priežastis aiškinama.

Nusiginklavimo konferencijos pirmininkas Hindersonas pasakė kalbą, kurioje pareiškė, kad ne tik Vokietija, bet ir kitos valstybės nesilaiko savo tarptautinių pasižadėjimų ir lenktinuo damos ginkluojasi.

Kovo 30 dieną Tokio atidary tas nuolatinis radio—telegrafo susisio kimas tarp Japonijos ir Brazilijos. Nau joji linija, nuo Tokio iki Rio de Janei ro turės 19.600 kilometrų.

Paryžiu įvyko konfliktas tarp medicinos studentų, kurie protestavo prieš didelį skaičių svetimšalių gydyto jų, kurie dirba Prancūzijos ligoninėse

Ispanijoje paskelbtas naujas spaudos įstatymas, kuris kiek mažiau varžo spaudos laisvę.

Prancūzijoje lankėsi Rumunijos ministeris pirmininkas Titulescu, kuris turėjo ilgą pasitarimą su Prancūzijos užsienių reik. ministru Levaliu.

SKAITYK IR PLATINK „LIETUVI“

A. MAJUS.

(tąsa) 120

Diabrura, f. vėlniava; gūvumas, žviturmas.
Diacho, m. — diabo.
Diacono, m. diakonas.
Diadema, f. diadema (toks galvos papuošalas).
Diadexia, f. vienos ligos patvirtimas kita ir kitoj kūno dalyj.
Diadoco, m. titulas generolų, kurie varžės dėl Aleksandro Imperijos; Graikijos sosto paveldėtojas.
Diafa, f. pabaigtųjų dovanos (vaizės).
Diafora, f. kartojimas to paties žodžio sakiny įvairomis prasmėmis.
Diagnose, f. diagnozas (ligos pažinimas iš žymių).
Diagonal, f. diagonalė, įstrižoji.
Dialectica, f. dialektika; argumen tavimo, diskutavimo.
Dialecto, m. dialektas; tarmė; provincijos šnekta.
Dialogo, m. dialogas; dviejų pašne kėsny.
Diametro, m. diametras, skersmuo.
Dianho, m. vėlnias (liaudies kalboj).
Dianto, adv. pirmausias; visų pirma; — de, prieky; ir por—, tęsti to liau; d'auq em—, nuo šio laiko, nuo dabar.
Dianteira, f. priekis; avangardas.
Dianteiro, adj. pirmelviškas; prie kiolis; s. m. marškinių krūtinė.
Diapasão, m. oktavos intervalas; instrumento ar žmogaus balso tonų apimtis; kamertonas.

Diaphano, adj. prašviečiamas; per matomas.
Diaphragma, f. diafragma dangos, išdangčiai.
Diarra, f. dienos uždarbis; dienos mokestis.
Diarro, adj. padieninis; kasdieninis; s. m. dienoraštis, dienraštis; dienos išlaidos.
Diarreia, f. viduriavimas; trieda.
Diarreia, f. — diarreia — diarre hoia.
Diatribė, f. plūstamas rašinys, pas kvilis; kritikos rašinys.
Dicção, f. tarėna, tarsena.
Dichromo, adj. dvispalvis, dviejų spalvų.
Dictado, m. diktatas; priežodis.
Dictame, m. raginimas; pastūmėjimas; nuomonė.
Dictar, v. diktuoti; įkvėpti.
Dictatório, įsakomas; diktatoriškas.
Dictorio, m. pajuoka, pašaipą; adatos.
Diesė, f. diezas (pusės tono pakėlimo ženklas).
Diesis, f. — diesė.
Dieta, f. dieta, maisto vartojimo bū das; kai kurių tautų parlamento pavadinimas; palapinė, pavietis; dienos darbas; per dieną suartas baras.
Diffamação, f. liežuviai, šmeižtas; apkalba.
Difamante, adj. šmeižiamas; ap kalbamas.
Difamar, v. garbę plėsti; derglic ti; šmeižti.

Diffamatório, adj. šmeižiamas; apkalbamas.
Diferença, f. skirtumas; liekana; priešginiavimas; skerspainė, kliūtis; nepriteklus; skirtingumas.
Diferençar, v. atskirti, skirtumą matyti; pakeisti; — se, atsižymėti; pa sirodyti.
Diferencial, adj. diferencialinis; s. m. diferencialinis dydis (matemati koj).
Diferente, adj. skirtingas; kitoniškas.
Diferir, v. atidėti, atidėioti; vil kinti, tęsti; skirtis iš kitų; būti kitos nuomonės.
Difficil, adj. sunkus; vargus; keb lus; keistas.
Difficuldade, f. sunkumas; var gumas; keblumas.
Difficultar, v. apsunkinti; pasuu kinti; yrginti.
Difficultoso, adj. sunkus; var gumas; keblus.
Diffidente, adj. nepasitikįs; nepa sikliauįs.
Diffuente, adj. sklindąs; išsidrie kias.
Difforme, adj. neformingas; d ruskus.
Diffração, f. difracija, spindulių lūžimas.
Diffundir, v. išlieti; išplėti; iškrės ti, iškratyti, viešumon paskleisti, gan dus paleisti.
Diffusão, f. paskelbimas, gandų pa leidimas; išleikimas; paskleidimas; di fuzija.
Diffuso, adj. šnekus, gausiakalbis;

platus; išplėstas.
Digerir, v. suvirškinti.
Digerivel, adj. — digestivel.
Digestão, f. virškinimas.
Digestivel, adj. virškinamas; su virškinamas.
Digestivo, adj. padedamas virškin ti; virškinamas.
Digesto, adj. suvirškintas.
Digitado, adj. pirštinis, p'rato; piršto formos.
Digital, adj. piršto, pirštinis; imper ssão—, piršto atspaudas.
Digitigrado, adj. pirštais vaikā čiojas.
Digamente, adv. kilniai; garbin gai.
Dignarse, v. r. teiktis, mlonėtis.
Dignidade, f. orumas; svarbumas; rintumas.

(b. d.)

BROLI-LIETUVI!

Neužmirėk, kad jau laikas atnau jinti „LIETUVIO“ įre nu meratą 1935 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi ge riausio savo draugo ir patėrėjo.

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinė,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinė Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėj S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje rua Pra- ties 12.
- 7) Kirilausko krautuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.
(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)
Priima: vidurinių, veneros ir ner- vų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.
RUA BARÃO ITAPETININGA 37 a salos 8 — 9. Tel. 4-0715.

Chamados.

J. FRIZZO IR KO BANKINIAI NAMAI
Isac Cogan tarpininkaujant, daro- me šamados iš viso pasaulio šalių. Už eriausias kainas ir su pilnomis garan- tėjomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-3345. São Paulo.

Voklečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO“
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto- grafijų srity. Specialybė padidi- nimu, o taip pat su dažais.
Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954
Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelena, arba si- darbu. — Darbas garantuotas. Trau- kia dantis be skausmo už 5\$000. Ati- daryta dieną ir nakti. —

Gerb. Skaitytojams.

Daug kartų raginami, dar kai- kurie mūsų skaitytojai nepasirūpi- no atsilyginti už laikraštį. Kaiku- rie iš jų parašė laiškus, prašydami nesustabdyti laikraščio siun'inėji- m ir žadėdami atsilyginti. Mes ju pažadams patikėjome ir laikra- štį siunčiame. Kiti gi visai nieko neparašė. Pastariesiems laikraščio siuntinėjimą būsime priversti sus- tabdyti.

D r kartą prašome visų gerb. skaitytojų, kurie dar nėra savo sk- lų išlyginę, pasiskubinti tai padary- ti, nes skolinkai labai ap sunkina laikraštį.

Mes tikimės, kad mūsų gerb. skaitytojai neapvils mūsų.

Administracija.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

ALFAIATARIA
KAUNAS

Siuvame sulig naujausių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A
(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Is. Garlo

Rusų medicinos klasinės mokyk- los su didele 25-ų m. praktika ligoni- nėse ir klynikose specialiai, venerinių odos ligų, triperj naujų, š-rj minkštą pagydo laikotarpiu 3—5 savaitių, sifi- lis ukolai 914 ir tt. Vidujinių, maža- kraujystės ir kitų ligų.
Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 14-A, namas N. 9 nuo 9 val. ryto iki 1 v.
P. P.
R. P. Pauly Rua Anhaia, 100 (B. Retiro), nuo 3 iki 8 val. vak.
Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Už apmokamus skelbi- mus Redakcija neatsa- ko.

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 5 1/2 metų asistentu moterų klynikoje Berlyno ir Frankfurt. Rentgeno institutas p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravio- skyriaus moterų klynikos ir gimdymo namu „Cecilienhaus“ Berlyne. Ietiniai spinduliai.

PRĖMIMAS: Rua Barão de Itapetininga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena.
Telefonas 4-7337, saukiamas naktia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0816

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1699.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25. de Março)

2 andar, salos 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068. Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą
Raul Soares 27 3. 35.
Jos. Charlotte 1. 4. 35.
Londonier 20. 4. 35.

Klinos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Prezidento Getulio Vargas vizitas Argentinon.

Iš Rio de Janeiro pranešama, kad jau ir Brazilijoje pradėta rimtai ruošti Respublikos Prezidento p. Getulio Vargas kelionę į Argentiną. Ypatinai ruošiasi karo jūrininkai, kurie vyks kartu su Prezidentu. Karo laivą «S. Paulo», kuriuo plauks Prezidentas, lydės trys karo lėktuvų eskadrilės, susi dedančios iš 10 lėktuvų.

Wenceslau Braz pasitraukia iš politikos.

Buvęs Brazilijos Respublikos prezidentas Wenceslau Braz, kuris dabar gyvena Minas Geraes estade, atsiuntė laišką Antonio Carlos, seimo pirminin kui, kuriame pareiškia, kad jis iš politinio gyvenimo pasitraukia. Laiške nu rodomos ir pasitraukimo priežastys.

Karo pavojus Europoje nėra.

Neseniai iš Paryžiaus atvyko Brazilijos ambasadorius Prancūzijoje p. Suoza Dantas, kuris pasikalbėjime su vietos spaudos atstovais pareiškė, kad kol kas Europoje greito karo pavojus nėra. Ambasadorius turp kitko pažy mėjo, kad Hitlerio paskelbtas karinės prievolės įstatymas Vokietijoje negalės būti karo priežastimi. Visos tautos ger ai supranta, kokį nuostoj atnešų tiems naujas karas.

Projektuojama steigti naujas kultū riškas įstaigas.

São Paulo miesto valdyba projek tuoja steigti naujas kultūriškas įstaigas. Manoma papildinti ir žymiai prap iesti miesto biblioteką, įsteigti skyrių specialiai vaikams pagerinti ir prap iesti esamas įstaigas, sporto ir žaidimų aikštes bei daugybę kitų sumanymų pravei ti. S. Paulo miestas paskutiniiais metais smarkiai progresuoja. Statoma daug didelių namų, net jo keliolika aukštų. Šimet statyba irgi eina gana smarkiai.

Daug kriminalinių nusikaltimų.

Paskutiniu laiku vietos laikraščio se pilna visokiausių žinių iš kruvinių įvykių, kurie čia pradėjo kartotis labai dažnai. Susiūduymai, peštynės su peiliais ir ginklais pasitalkydavo ir anksčiau, bet pastaruoju laiku, atrodo, kad šių kriminalinių įvykių skaičius dar padidėjo. Laikraščiuose kiekvieną dieną galima sutikti fotografijų ir apra yimų apie barbariškas peštynes, susi ūduymus ir p.

Mano kovoti su elgetavimu.

Iš Santos pranešama, kad šiame mieste įvyko visuomeniškų organizacijų atstovų susirinkimas, kuriame nutar ta imtis priemonių prieš elgetavimą. Mieste atsirado daug tinginių, kurie ne norėdami dirbti, vaikštinėja elgetauda mi. Numatoma ligitus, negalinčius dirbti bei vargšus, patalpinti į atatin kamas įstaigas, o su valkatomis ir tin giniiais kovoti.

— Į São Paulo atvyko ortodoksų arkivyskupas D. Elias Dib, kuris čia aplankys savo tikinčiuosius ir arčiau susipažins su žymesniais miesto įdiny bėmis bei įstaigomis.

— Šiomis dienomis kaikuriuose Bra zilijos estadose eina estadų gubernato rių rinkimai. Sąryšų su rinkimais vie tomis įvyksta kivirčių ir mažesnių inci dentų bei nesuspriktimų. Jau išrinkti Minas Geraes, Pará ir kitų estadų gu bernatoriai.

— Alagoas estade, nežiūrint, kad padėtis visai nusraminio, dar laikoma 500 federalinės kariuomenės, kuri Mu ceio mieste eina kariškos policijos pa reigas.

— Gripo epidemija Rio de Janei ro dar siaučia, nors paskutiniu laiku jau mažiau serga. Neužai žmonių gri pu jau mirė.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Jasionį Kazį, kilusį iš Kleboniškų kaimo, Pažaislio valšė., Kauno aps.
2. Žungailą Vincą — iš Šiaulių miesto.
3. Joną ir Moniką Stinkevičius iš Lazdijų.
4. Sabaliauską Mykolą kilusį iš Vandžiogalos valšė. Kauno apskr.
5. Bučinską Joną.
6. Džidoravičių Joną iš Raguvos.
7. Vilnonį Antaną iš Anykščių m.
8. Vilnonytę — Grebnieckienę Oną, iš Anykščių miestelio.
9. Švarčą Karolį ir Švarcienę Elena, kilusius iš Šančių — Kaunas.
10. Misevičių Praną, iš Trakų.
11. Blanzį Kazį, iš Traupio m. Raguvos valšė.
12. Pašventicką Juozą.
13. Sadauską Antaną.
14. Jankauską Stasį.
15. Braziliauską Jurį.
16. Stasę Donelaitytę.

Visi piliečiai, kurie žino paieško mujų asmenų gyvenamąsias vietas, te praneša jų adresus Konsulatui.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiškait:

S. Čiurkinui, J. Gurskui, J. Gu daičiui, J. Kaminskiui, P. Kiaušai, A. Lipėikiui, O. Matikonienei, J. Mackevičiui, J. Magylai, A. Pariokai, Pazikiui, J. Poniatauskui, J. Prancokūniui, P. Rin kevičiui, P. Ramanauskui, M. Venckui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturin tieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Moterišku rūbu siu vėja.

Siuva visoklus moteriškus rūbus sulig naujausių madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Bacevičienė.

Rua Campineiros Nr. 62 (Móoca).

DR. F. REISZFIELD

Vidaus ligų specialistas. In kstų ligos. Patrukimas. Plaučių ir širdies ligos.

Avenida São João, 327 1-o and.

Nuo 12 iki 17 val. S. Paulo.

Pranešimai

Šiuo pranešu, kad kitą šeštadienį, balandžio 6 d., 4 val. p. p. L. Namuo se, rua Bandeirantes, 92 įvyksta Lietu vių S-gos Brazilijoje olinis valdybos po sėdis.

Tą pat dieną 5 val. vak. įvyks ir «Šviesos» D-jos narių — pajininkų susirinkimas. Bus renkama nauja valdy ba, kontrolės komisija ir kt.

Pirmininkas.

REKOLEKCIJOS.

Penktadienį ir šeštadienį Vila Anastazijos vengrų-katalikų bažnytė lėje. Sekmadienį 7 v l. ryto, ten pat pamaldos lietuviams. Balandžio 8 ir 9 d. Bom Retiro lietuviams rekolekci jos, Bom Retiro bažnyčioje. Balandžio 11 d. São Cezetano bažnyčioje; 12 ir 13 — Vila Belos koplyčioje; 15 ir 16 d. — Šv. Antano do Pary bažnyčioje. Re kolekcijos visur prasidės 6 val. vak. ir baigsis 9.

Prašoma kuoskaitlingiausiai daly vurti.

Klebonas.

Šiuo pranešame, kad balandžio 14 diena, sekmadienį, lygiai 3 val. p. p. L. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92 įvyksta «Vilties» S-gos Bom Retiro sky riaus visuotinis narių susirinkimas. Bus svarstomi svarbūs klausimai. Be to, bus labai įdomi paskaita jaunimui. Susirinkimo dalyviai bus fotografuojami. Visi nariai privalo būtinai daly vauti. Taip pat kviečiami atsilankyti ir svečiai.

Valdyba.

AR JAU ATNAUJINAI PRE NUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENYBIU!

JAUNIME, neužmiršk, kad

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius balandžio mėn. 7, 21, 28 d. Lietuvų Namų salėje rengia linksmus šokių

VAKARUS

GRIEŽ LITHUANIEČIU ŽAS-BANDAS.

Vakaro pradžia 7 val., vak., pabaiga 12 val. nakties.

PIGŪS NAMAI

3:500\$000

Įvairūs namų tipai iki 19:000
Vienas kambarys 3.00—4.00
Virtuvė — — — 2.00—2.00
Vonija (banheiro W. C.) 1.00—2.00

Kilnojami bet kuria Brazilijos vietą. Iš «cemento asphaltico». (Patentuota sistema), stiprus, patogus, atlaikantį bet kokį silumą arba šaltį. Praktiškas įrengimas: senitarinės instaliacijos, instaliacija šaltam ir karštam vandeniui, latrinai, maudyklėi bei voniai, instaliacija elektros šviesos vidaus apšvietimui, vandentėkio, viskas atliekama snig São Paulo miesto prefektūros paskelbtomis statybos taisyklėmis.

Statomo namo kaina nurodyta, kada namas statomas vietoje bent 35 kvm. plote. Toliau imamas mokestis nuo kvadratinio metro atskirai. Pirkusiems interiere pristatome 1 artimiausia geležinkelio stoti.

Sutarti užsakymai atliekami tik iš kalno imokėjus bent 30%.

Prasantiems stumėdame braizinius bei namu pavizdžius.

Z — I — R — I — V LTD. Inžinieriai Fabrikantai

Fabrikas ir raštinė: S. Paulo — rua Voluntarios da Patria, 178
Tel. 4-9893. Kalbama rusiškai.

AR TAMSTA JAU UŽSISAKEI LIETUVIU JANIMO ŽURNALĄ

„VILTIS“?

Jei dar ne, tai pasiskubink, nes pirmojo numerio nedaug liko. Vėliau negausite.

Prenumerata metams tik 8\$000, pusmečiui — 5\$000. Atskiras numeris 1\$000.

Adresas: «VILTIS» Caixa postal 1764 São Paulo.

Šamados

Laivakortės iš visų pasaulio uostų ir į visus kraštus. Nedarykite sutarčių kitur pirma nepasitelėriavę pas mus.

Casa Aliança

Largo Sta Etigenia, 7 (Prie Vladuto til to) Tel. 4-1482 Caixa postal 1607 S. Paulo.

PARSIDUODA NAMAS

skubiai ir labai pigiai. Parduodamas dėl važiavimo užsienin. Namas paketas aukšta, taip kad apačioje galima bile ką pasidėti. Yra krautuvė (galutinai dar neužbaigta), du kambariai ir virtuvė. Taip du kambariai ir virtuvė antram aukšte. Viskas puikiai įtaisyta. Dokumentai iš Notaro yra ant rankų. Pasinaudokite gera proga.

Villa Zelina, Avenida Zelina Nr. 24

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvos neprazus!